

Előfizetési feltételek:
 helyben házhoz hordva
 vagy vidékre postán
 küldve
 Egész évre 12 kor.
 Fél évre 6 kor.
 Negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 12 fillér

Hirdetések díja:
 □ ezentiméterenként
 6 fillér. Kereskedők és
 gyárosok külön ár-
 kedvezményben ré-
 szesülnek.

*Nyilttér sora 40 fill.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtök és vasárnap reggel.

Szerkesztőség
 és
Kiadóhivatal:
 Nagyenyedi Könyv-
 nyomda r.-t.

A kiadóhivatal meg-
 bízottja: Földes Ede
 könyvkereskedő.

Egyes számok kap-
 hatók Földes Ede,
 Czirner J. József
 és Grünfeld Dá-
 vid kereskedéseiben.

Kéziratok nem adóznak vissza.

József főherceg.

Meghalt a mi főherczegünk. Fiumében f. hó 13-dikán hunyta örökálmra jószágos szemeit. Közjogi állás nélkül is fejedelmi rangot foglalt el szívünkben. A nemzet szeretetének csodálatosan szép koronája ékesítette homlokát.

A fejedelmi erényeknek polgári egyszerűsége s a polgári erényeknek királyi nagysága egyesült a mi drága halottunkban.

Tudott falusi gazda lenni, a ki maga is szorgalmasan ojt és öntözget és tisztogatja gyümölcsfáit a heruyóktól. Elment a népvigalmakba s látható örömmel biztatgatta a tánczó párokat. Elment a cigány kunyhójába s anyanyelvén kérdezgette ki annak füstös lakóját. A királyi herczeg táblabírói megjelenésében csupa őszinteség és sok egyéb feledhetetlenül kedves vonás volt. És az otthont szerető gazda csendes tűzhelyétől fel tudott emelkedni a legmagasabb feladatkörig.

Hol a szenvedők könnyeit törölgetni kellett: a jótékonyág vállalkozásaihoz, az emberszeretet nevében indított cselekményekhez József főherczeghez soha sem folyamodtak hiába. Kulturmozgalmak hírczosai mindig számíthattak reá. A közélet minden terén jó szívvvel rótta le a nagyok kivételes kötelességeit.

Lapokat lehetne teleírni az ő társadalmi vezérszerepének adataival és vonzó példájának sikereivel. Figyelmét, szeretetét s ál-

dozatkésztségét egyformán osztotta meg minden szép és becsületes magyar törekvés között. De mégis legjobban szeretete a magyar földet kalászaival, virágaival és egyszerű népével.

Az egész nemzet gyászol őszintén, egész lelkével. A királyi vérnek adandó részvét pompájában eltűnik az, amit egy nemes szív magyaros dobbanásaiért halás kegyelettel oszt az ország népe. De emlékezetének mégis csak az lesz a nagyobb s irigylendőbb dicsősége, melyet a magyar nép örökít meg szóhagyományban, dalban, regében és a siron túl is élő hűséges szeretetben.

Az alsóthi kertben nyílnak a rózsák. De a kertész elment. Az alsóthi kertben gyászolnak a rózsák.

Nincs már, a ki ápolja őket gondos szeretettel. Róza nyílik még, kertész is lesz még az alsóthi kertben. De az lesz-e még a ki a magyar nép szeretetének virágait oly szerencsés kézzel szemezgesse, ojtogassa?!

SZEMLE.

Az új minisztérium kinevezése a legközelebbi napokban várható. Elnöke minden jel szerint br. Fejérváry Géza lesz. Tagjai lesznek a „Politikai Értesítő” szerint Lányi Bertalan (igazságügy), Vörös László (kereskedelem), Popovics Sándor (pénzügy), György Endre (földművelés). E minisztérium a terv szerint ideiglenes jellegű lenne s annyira tartózkodnék minden

pártszínezettől, hogy az említett négy miniszter kinevezése után azonnal ki fog lépni a szabadelvűpártból, melynek eddig tagjai voltak. Általános vélemény szerint ez a kormány csak a talajt akarja előkészíteni egy végleges kormány számára.

Fegyverszünet a keletázsiai harcz-téren. Az orosz flottának a csuzimai szorosban történt katasztrófája lassankint megérleli az elkeseredett ellenfelek közt a béke gondolatát. Roosevelt, az Egyesült államok elnöke, közvetítésére megindultak a tárgyalások. Ugy az orosz, mint a japán kormány köszönetét fejezte ki Roosevelt elnöknek a közvetítésért és közvetlen érintkezésbe léptek már a béketárgyalások ügyében. Ugyancsak Roosevelt elnöknek köszönhető, hogy a háboruban most szünet fog beállni, mert közbenjárására hat heti fegyverszünetet állapítottak meg, mely a napokban veszi kezdetét.

József főherczeg életrajza.

Magyar földön született s élete legnagyobb részét itt élte át József királyi herczeg, 1833. márczius 2-dika óta, amikor először meglátta a napvilágot Pozsonyban, ahol szülei az országgyűlés tárgyalásai miatt tartózkodtak, csak az ötvenes évek közepétől 1866-ig való időt töltötte a haza határain kívül, de mint magyar földbirtokos, ez idő alatt sem szakadt el a magyar hazától. Gyermekkora legnagyobb része Budán és

TÁRCZA.

Egy komikus naplója.

Írta: Solymosi Elek.

(13)

Kossuth-nóta a Népszínházban.

A ki Magyarországon közjogi mizériáit ismeri, az igen jól tudhatja, hogy Budapesten micsoda jelentősége volt és mily politikai határvonalat képezett a Kossuth-nótának nyilvános elneklése. Büszke vagyok rá, hogy e dalt a Népszínházban 1893. február 26-án én enekeltem el először. Ettől kezdve a mi rendőrségünk hiperlojalitása e művészkedést nem merete többé kihágásnak minősíteni. Az esetnek különben érdekes előzménye van, s ennek véletlensége nélkül a Kossuth-nótát masárg Lengyel Zoltán se merné enekelni.

Az előzmény és véletlen abból áll, hogy mód nélkül haragudtam Gerő Károlyra, a „Próbaházasság” szerzőjére, a miért nekem e darabjában olyan kis szerepet írt. Azt mondtam neki, hogy a Szikora Márton szerepét csak abban az esetben játszom el, ha a szerep egy kuplébetétre alkalmas, s kijelentettem, hogy ez esetben a kuplét én

írom meg. Gerő azt felelte, hogy a kuplébetétre a szerep nagyon alkalmas.

A kérdés tehát el volt intézve. A kuplét egy új formában írtam meg, oly módon, hogy minden strofának más-más dal volt a refrénje.

Kuplém rendkívüli hatást tett, s a mint mi színészek mondani szoktuk, a közönség eneklés közben majd leszedett a színpadról.

Az első előadás után a rendőrség nem avatkozott a dolgomba, s csak a második előadás előtt szólított fel Pekáry főkapitány-helyettes, hogy a szerb uralkodóról és a Kossuthról szóló strofákat hagyjam ki. Kénytelen voltam engedelmesskedni.

Ugy de a közönség már várta e strofákat s a Pesti Napló szerkesztősége mindjárt előadás után telefonált az Orient étterembe — ahol akkor vacsorálni szoktam — s kérdést intézett hozzám, hogy miért hagytam ki a kérdéses strofákat.

Megmondtam az igazságot. Hogy azért hagytam ki, mert a rendőrség betiltotta.

Természetesen Braun Sándor szerkesztőnek se kellett több. Másnap az esetet nagy megbotrányozással tárgyalta lapjában. A közönség s az egyetemi fiatalság, Pázmándy

Dénes országgyűlési képviselő vezetésével hangosan követelte a színházban a Kossuth-nótát.

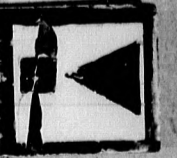
A szerb uralkodó ellen írt kuplém akkoriban igen érthető volt, mert a királynak a királynéval szemben tanúsított viselkedése még Zichy Jenő gróf előtt is népszerűtlenné tette a szerbek urat.

Igy enekeltem tehát Miláuról:

Nagy az öröm Szerbiában a mián,
 Hogy nejevel összebékült a Milán,
 Kis király is örül, hogy már nincs hiba
 S férjet kapott újra szép Natália.
 El Párisból Biáritzba vitt az út,
 Ott adának kölcsönösen rándévut,
 A szerelem, régi béke visszatért,
 És ha egy kíváncsi kérdi, hogy miért:
 (Csak azért) szólj, dalolj fülmilém,
 (Csak azért) mint egykor szerelmünk őjjelén.

A Kossuth-kuplé pedig ez volt:

Egyre-egyre ámitgatjuk enmagunk,
 Hogy mi milyen liberálisak vagyunk,
 S a polgári házasság meg nem terem,
 Pedig grasszál a polgári szerelem.
 Jelszavakból éidegélünk, hasztalan
 Hirdetik a szabadságot hangosan,
 S vasra vernek egy katonát azalatt,
 Mert hogy dalolt, mit dalolni nem szabad: (t. i. a Kossuth-nótát).

Alesuthon folyt le magyar környezetben, magyar játszótársak között s katonai pályája is a hazában kezdődött meg.

Még csak tizenkét éves volt, mikor mint hadapród belépett az atyjáról elnevezett Nádorhuszárezredbe, ahol elsajátította a katonai ismeretek elemeit. A magyar harci vitézséget és dicsőséget megtestesítő fegyvernemnél, tiszta magyar jász-kunok közt szolgált évekig, amíg át nem helyezték a 3. számú dragonyos ezredhez, mint őrnagyot. A legmagyarabb vidéken, Felegyházán és Kecskeméten volt e minőségében is állomáson s a környéken talán ma is vannak még öreg emberek, akik emlékeznek a nyájas, dölczeg dragonyos őrnagra. Az ötvenes évek elején volt ez s nemzetünk e szomorú időszakban bizonyára nem egy hazafi hallotta örömmel a királyi herceg jóízű magyaros beszédét.

Az a fényes katonai pálya, mely József királyi hercegre várt, szükségessé tette, hogy képzettsége ne szorítkozzék csupán a lovassági szolgálatra, hanem a gyalogsági csapatok vezetésében is kellő gyakorlatot szerezzen. Ezért 1854-ben áthelyeztetett a 60-ik számú Wasa gyalogezredhez, szintén őrnagyi ranggal s csakhamar kivált itt is katonai tehetségevel, a szolgálatban szigorú kötelességteljesítéssel, alantasai iránt igazságával és méltányosságával. Még az 1854-iki évben alezredesi, egy év múlva pedig ezredesi rangra emelkedett s egyttal a 37. gyalogezred tulajdonosa lett, mely ma is az ő nevet viseli. 1860-ban vezérőrnaggyá lett s dandárparancsnokká neveztetett ki s így mind tagabb hatáskör nyilván előtte,

egyre több alkalma nyílt hivatottságát és katonai iránti emberséges érzelmeit ervéyesíteni.

Az 1866-iki év őt is harcztérre szólította dandárával. A csehországi hadszínteren több alkalommal vezette útközetbe dandárát s mindig nagy bátorsággal és hidegvérrel tette intézkedéseit, a golyók zápora közben osztogatta parancsait s buzdította vitézeit. A Schweinschädelnél vívott útközetben személyesen is részt vett a harcban.

A königráti útközetben a súlyos sebet kapott Festetich gróf altábornagy helyett József királyi herceg, bár maga is megsebesült a kezén, vezette a hadosztályt a harcba: négy lovat lőttek ki alóla, de, mint szemtanúk mondják, rendíthetetlen nyugalommal és veszélyt megvető bátorossággal harcolt csapatán élén. Fényes példájának volt tulajdonítandó, hogy a negyedik hadtest kitűnően megállotta helyét. Vitéz magatartásáért, a háború lezajlása után a katonai érdemkeresztet tüntette ki a király és még ugyanabban az évben altábornaggyá nevezte ki s a Linzben állomásozó gyalog hadosztály élére állította. A hadseregben ezután beállott gyökeres változás, a védelemben az általános hadkötelezettségen alapuló újjászervezése munkájában is részt vett József királyi herceg, csakhamar azonban, a kiegyezés megkötése után, új s a magyar nemzetre nézve nagy jelentőségű fordulatot vett pályája.

A magyar honvédség megalakulásakor keresve se lehetett volna az új intézmény élére alkalmasabb, a siker biztosítékai inkább magában viselő vezetőt állítani, mint József

királyi herceget. Katonai tapasztalatai, hadvezéri hírneve épp oly hivatottnak mutatják erre, mint magyar érzelmei s a nemzet részéről feleje forduló bizalom. Kinevezését, mely 1868. december 5-ikén történt, hazaszerte általános meglepéssel és lelkesedéssel fogadták.

Munkásságának hatása meglátszott már kezdettől fogva. Szervezése után három évre, 1871-ben nyílt a honvédségnek először alkalma a legfőbb hadur színe előtt bemutatni rövid idő alatti haladását s azóta résztvett a közös hadsereggel együtt a nagy hadgyakorlatok mindegyikében, évről-évre tanúságát nyújtva örvendős fejlődésének, több ízben külföldi uralkodók előtt is. József királyi herceg a ma már csaknem 200.000 főből álló honvédsereg majd minden tisztjét személyesen ismerte és e nagy család minden tagja iránt igazán atyai gondoskodással viselkedett. Érezte ezt minden honvéd s igyekezett is méltóvá tenni magát a királyi herceg főparancsnok szeretetére.

E tevékenység maga is elegendő volna egy élet betöltésére; József királyi herceg szelleme azonban más irányban is keresett és talált évenyestülési tért. Fontos társadalmi mozgalmaknak állott élére, figyelemmel kísért és behatóan támogatott minden a közjóra irányuló törekvest. Ismeretes a tűzoltóság ügye iránti meleg érdeklődése, melynek e nagy gazdasági és társadalmi fontosságú ügy oly sokat köszönhet. Terjedelmes birtokainak mintaszerű kezelésével példát nyújtott a magyar mezőgazdák számára. Az országos iparegyesület munkásságában, mint fővédnök elénk részt vett; 1893-ban

(Itt következett mint refren a Kossuth-nóta — szöveg nélkül)

E strofa eddig az én ötletem volt, de végleges formáját a közönség adta meg, mert az újrázásnál hangosan követelték, hogy a Kossuth-nótát szöveggel énekeljem.

A tapsvihár, a tombolás és a szekekről való felugrás általános volt s orkányszerűségével a forradalom benyomását keltezte.

És megtörtént a hihetetlennek látszó eset. A közönség parancsára a harmadik előadáson így énekeltem:

Kossuth Lajos azt izente,
Elfogyott a regimentje.
Ha még egyszer azt izeni,
Mindnyájunknak el kell menni.
Eljen a haza!

A parancs teljesült. S e naptól kezdve az egyesek, a tömegek, sőt az utóbbi obstrukciós időkben a képviselők is nyilvánosan énekeltek a Kossuth-nótát.

A Próbaházasság harmadik előadása után, mikor a dalt először kellett szöveggel elénekelnem, a színházban az volt a fel-fogás, hogy a következő előadásoknál nem lesznek egyetemi polgárok, s így — hogy a tüntetést kikerüljük — ismét szöveg nélkül énekelhetem e nemzeti imádságot. Abban állapotunk meg Evva Lajos úrral, hogy ha a tüntetés ismétlődne, Evva úr a néző-

tér elejéről megint nekem az újrázás szabadságát. De semmifele intés se kellett, mert a közönség a negyedik és minden előadásnál — mintha csak mindenki összebészelt volna — még zajosabban követelte a szöveget. És kell-e mondanom, hogy ha nem követeli, én akkor is szöveggel énekeltem volna.

Darabunk száz előadást ért s én kétszázszor énekeltem el a Kossuth-nótát.

Kossuth Lajos halála után pedig a fenti strofát egy újjal cseréltem ki, a melynek — ha ugyan egyáltalán lehetséges — még lelkesítőbb hatása volt.

Az új strofa így hangzott:

Imádságunk: „Isten áld meg a magyart,
Nyujts feléje, nyujts feléje védő kart”,
S imádságunk, melytől vérünk is hevül,
Igy szól, hogy „Hazádnak rendületlenül”
Nagy időkből ránk maradt még egy nóta,
Viszhangozik tőle a bérez, a róna.
Mindén magyar lúba borult szívének
Szent imádság lesz örökre ez ének:
Kossuth Lajos azt izente
Elfogyott a regimentje, stb.

A Kossuth-nóta felhasználásának ötlete harmincz forintba került. Ugy kell ezt érteni, hogy a rendőrség ügyet keresett rá, hogy rajtam bosszút allhasson, s valami idejében be nem jelentett cselekedemért 15 forintra büntetett. A büntetést súlyosnak találva, föllebbezttem. S az akkori

főkapitány, kinek a Kossuth-nótám nagyon a begyében volt, felemelte a 15 forintos büntetést 30 forintra.

Mikor aztán az első fórummal a pénzt lefizettem, a kerületi kapitány — aki jó barátom volt — nem fojthatta magába a büntetés megokolását, es így szólott:

— Látd? Miért énekelted a Kossuth-nótát?

— Hja? Hat így vagyunk? Hat innen fúj a szél? Ezért fizettem a 30 forintos? Az már más. A dolog egészen rendben van. Nagyon örvendek rajta. Csak azt röstellem, hogy mert büntettek oly kevesre?

De talán még lehet a dolgon serjíteni. Igen, igen. Még egyszer föllebbezek, hogy hadd büntessen a főkapitány úr legalább is egypár száz forintra. No igen. Ha nem lesz elég pénzem, a differenciát majd leülöm.

Barátom fölvilágosított, hogy most már nem lehet föllebbezni.

— Kár, nagyon kár — feleltem én — mert a főkapitány úr öröme a fömlöczbe is a Kossuth-nótával akartam bevonulni.

És ha visszagondolok az én 13 próbás mamelukságomra, bölcselkedésem abban kulinál, hogy a Kossuth-nótát a szabadelvű komikusnak is szabad énekelni.

(Folytatjuk.)

STEIN S. és Társa

Első erdélyrészi kizárolagos gyermekruha üzlete

KOLOZSVART.

Mátyás király-tér 2. sz.

szülők figyelmébe!

Van szerencsem az igen tisztelt szülők figyelmét kizárolagos gyermekruha üzletemre felhívni. Iskolába járó leány- és fiúk 1 évesétől 14 évesig. Torna ruhák. Őszi és téli kabátok, fehéreneműek, kötények, kalapok harisnyok nagy választékban, jó formában és kivitelben, jutányos árban kaphatók.

Vidéki rendeléményeknél elég a gyermek kora és a ruha színének megnevezése.

MIEDER-készítés mérték szerint

a legújabb formában, kényelmes viseletű

Szíves partfogást kér

Stein S. és Társa.

az egyesület 50 éves jubileumakor nagyhatású beszédet is mondott a magyar ipar fejlesztéséről. Számos jótékonyági intézmény létesítésében működött közre mint partfogó, sőt kezdeményező is. Így neki köszönhető a czirkveniczai „László főherceg otthon” alapítása, mely mint beteg gyermekek üdülőhelye áldásos hivatást tölt be. Ugyancsak Czirkveniczában egyik villáját átengedte honvédtisztek gyógy- és üdülőhelyül. A budapesti poliklinika egyesületnek is ő volt a védnöke.

A természet iránti szeretete arra ösztönözte, hogy mélyebben is behatoljon titkaiba s ily uton alapos természettudományi, különösen növénytan ismeretekre tett szert, amiről az alsuthi kert flóráját tárgyaló kiadványa is tanuskodik. A cigánynyelvben és etnografiában szakképzettsége és irodalmi munkássága magasan felülhaladja a nagyuri kedvtelés dilettáns mértékét. Czigány nyelvtanával s egyéb e körbe vágó, részint önállóan, részint magyar és külföldi folyóiratokban megjelent munkáival európai hírű tudós szakemberként lett ismeretessé a tudományos világ előtt. Múltán választotta tiszteletbeli tagjává a Tudományos Akadémia, tiszteletbeli doktorává mind a két magyar egyetem. Budapest főváros is sokat köszönhet neki, amiért a Margitszigetet nagy áldozatkészséggel pártját ritkító szép üdülőhelyül fejlesztette s részben saját költségén szárnyhid utján összekötötte.

Az ideje és ereje legnagyobb részét lefoglaló sokoldalú foglalkozás közepette a családi életben talált pihenést és nyugalmat. E tekintetben is atyja hagyományait követte: családi életében példája a gondos, jó férjnek és apának. Igazi patriarchális életet élt neje és gyermekei között, akár az alsuthi kastélyban, akár a fumei villában.

1864. május 12-én vette nőül Klotild szász-koburg-góthai hercegnőt, akiben tudvalevőleg szintén folyik magyar vér, a Koháry-család révén. Házasságukból hét gyermek származott, akik közül egy leánya, Erzsébet, egy éves korában, egy fiú, László kir. herceg, virágzó ifjúságában halt meg, ugyszintén Klotild Mária kir. hercegnő is.

A többiekben azonban sok öröme telhetett a kir. hercegi szülőknél.

Elvonulva az ünneplés zajától, csendes, meghitt családi körben érte meg két év előtt József királyi herceg fumei villájában hetvenedik születésnapját. A gondviselés áldásából friss erőben, egészségben lépte át a nevezetes évfordulót, amelyen lélekben és érzésben oly melegséggel kereste fel akkor a magyar nemzet hálája és tisztelete, amilyenben csak igazi nagy érdemnek lehet része.

A „Nagyenyedi Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet.”

A f. évi június hó 4-én tartott értekezlet által kiküldött bizottság az alapszabály-tervezet részletesen letárgyalta s annak kidolgozásával és az alakuló közgyűlés elé terjesztésével Hollós Istvánt bizta meg.

Az alapszabályok úgy a szövetkezet cél-

ját, mint a tagok jogait és kötelességét, valamint szavatosságát illetőleg oly kimerítő, méltányos és megokolt rendelkezéseket tartalmaznak, hogy azokban a tagok teljesen megnyugvást találhatnak.

A szövetkezet szervezete tekintetében pedig az igazgatóság, felügyelő és ellenőrző bizottság (uapi biztosok) alakítása van tervbe véve, melyeknek jogai és felelőssége világosan körülírva és az által a szövetkezet váratlan és meglepetésszerű károsodástól előre láthatólag meg lesz óva.

Veres fonalként húzódik végig az egész alapszabály-tervezeten a takarékoság előmozdítása és a rendes fizetési kötelesség teljesítésének megkövetelése, mely magában szolgál a legnagyobb biztosítékul arra, hogy a tagok mind azon előnyöket tényleg élvezhessék is, a melyet a szövetkezet részükre biztosít vagy kieszközöl.

Főgondoskodás tárgyát képezte, hogy minél előbb megfelelő tartalékalap létesíttessék és ez által a tagokra háruló szavatosság egyrészt évről-évre csökkentessék, másrészt a szövetkezet hitele minél jobban megszilárdíttassék.

Az üzletszerű nyereszkesedést a szövetkezet szervezete ugyszólván teljesen kizárja, mert a befizetett üzletrész után évenként csak 5%-os kamatot biztosít, míg a tartaléktőke hányadának leróvása után fennmaradó tiszta hasznót a tagoknak bevásárlásuk évi összegének arányában ártérimény czimén visszafizeti.

Nemkülönben az alapszabály-tervezet a kedvezményeket csak tagokra terjeszti ki, sőt a szövetkezeti árudából vásárolt árukkal üzérkedő tagot kizárja, tehát a kereskedőkkel szemben az egészségtelen verseny létesítésének ez által teljesen útját vágja.

Miután a megalakuláshoz szükséges 3000 kor. üzletrészekben már jóval túljegyeztetett, az alakuló közgyűlés f. évi június hó 18-án d. e. 1/211 órakor fog az új város háza közgyűlési termében magtartatni, ennél fogva fontolják meg a kérdésben forgó szervezkedés előnyösségét mindazok, akik a takarékoságra komolyan törekednek és anyagi helyzetükön okosan és megengedett eszközökkel akarnak segíteni. Ismerjék fel azt a nagy erőt és képességet, mely az egyesülésben rejlik, s mely csak tartós kitartással és észszerű gazdálkodással érhető el.

Még mindig jegyezhetők üzletrészek, melyeknek értéke most már három részletben törlesztendő, hogy a jegyzett alaptőke szeptember elején teljesen be legyen fizetve.

Majdnem minden hivatalnál és hatóságnál vannak taggyűjtők, akik az alapszabály kidolgozására kiküldött bizottságnak is tagjai voltak s így most már a Szövetkezet céljáról és szervezeteéről részletes felvilágosítással szolgálhatnak.

Különösen fontos, hogy a tagok most még az alakulás előtt lépjenek be, mert addig beiratási díjat nem kell fizetniök, s a közgyűlésen szóvási, tanácskozási és indítványozási jogukat gyakorolhatják, választók és választhatók, tehát a szövetkezet szerveinek létesítésében tevékeny részt vehetnek, sőt a szövetkezeti

árudából mindjárt megnyilta után vásárolhatnak.

A kölcsönös támogatás és őszinte egyetértés kepeztvén azon vezereszmet, a mely eddig a munkálatok során oly szépen meg is nyilatkozott s biztató remény van arra, hogy a megalakulás ezen férfias magyar jellemvonásokról csak tartós záloga leendő.

Nagyenyeden, 1905 június hó 12-én.

Hollós István.

Vegyes hírek.

— **József főherceg** f. hó 13-dikán reggeli 6 óra 25 perczkor Fiumében meghalt. Impozánsan nyilatkozik meg az egész nemzet mély szomorúsága. A temetés f. hó 18-dikán lesz Budapesten, melyre a király is megérkezik.

— **Pünköszt napja.** Vasárnap és hétfőn ünnepeltük a keresztény világ legszebb ünnepét, a hitnek fenséges titkát, legmagasztosabb misztériumát. Rózsanyílás idején, biboros hajnal pirkadásába, napsugárba, fénybe van ez az ünnep öltöztetve. Fű, fa, virág, erdő, mező napsugár, madárdal, harmatcsepp és illatos levegő: hozsánát lehel és hódolva köszönti az ünnepet. Így volt most is, minálunk is. A természet ünneplése az emberek lelkét is megszállotta is elárasztotta boldogsággal, az Isten iránt való hálával és szeretettel. A templomba siettünk mindnyájan, hogy lelkünk meghatottsága közös imádságba olvadva szálljon a Mindenható elé.

— **Az Emke közgyűlése.** Pünköszt másodnapján nagy érdeklődés mellett folyt le az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület XXI. rendes közgyűlése Erzsébetvárosban. Beldi Ákos gr. elnök szép beszéddel nyitotta meg a gyűlést, melynek fénypontját Sándor József alelnök emlékbeszéde képezte gr. Kuun Géza felett. Az évi jelentést elfogadták s a felmentvényt megadták a direktoriumnak. A közgyűlés 23 tanítónak jutalmat szavazott meg a magyarosítás terén szerzett érdemeikért.

— **Eljegyzések.** Kettős eljegyzés történt a minap Herepey Károly, nyugalmazott kollégiumi tanár házában. Két bájos unokáját egy napon jegyezték el; Simon Erzsikét Málnásy Károly, Simon Iluskát Szilágyi Gyula. A köztiszteletben és szeretetben álló öreg professzor kedves családi ünnepéhez örömmel gratulálunk.

— **Esküvő.** Szép esküvő volt pirospüskösöd másodnapján. Pataki Lajos közművesnek kedves leányát vette nőül Gazdag Géza kesesmester, Gazdag Lajos kesesmester előnyösen ismert fia. Az anyakönyvi hivatalnál Balogh Ferencz anyakönyvvezető helyettes adta össze az egyrúsnak illő szép párt. Tanúk voltak: Pap Géza bírósági tisztviselő és Paulini Rudolf rézműves. Az egyházi áldást Jancsó Sándor ev. ref. lelkész adta az ifju párna. Esküvő után a menyasszony édes atyja házában barátságos, hajnalig tartó lakoma volt.

— **Halálozások.** Mély gyász sújtotta városunk egyik törzsökös és igen derek, kiterjedt nagy családját. Id. Graef Jánosné

Tavaszi és nyári divat ujdonságok legolcsóbban
TÁNGEL JÓZSEF előnyösen ismert női és férfi divatáru kereskedésében NAGY ENYED EN szerezhetők be.

sz. Bartha József f. hó 13-dikán, 64 éves korában meghalt. Temetése tegnap délután volt városunk közönségének általános részvete mellett. A gyászoló nagy család fogadja őszinte mely részvétünket. Grünfeld Mórné sz. Kuopf Záli életének 43-dik évében meghalt Felvinczen.

— Protestáns nőegyleti közgyűlés.

„A nagyenyedi protestáns nők szegényeket és betegeket segélyező egyesülete“ folyó június hó 18-án — vasárnap délután 4 órakor az új városháza gyűléstermében közgyűlést tart. A közgyűlés főtárgya a titkári és pénztári jelentés, szóval: egy évi működésről való beszámolás lesz. A közgyűlésre külön meghívó nem lesz kibocsátva. Az elnökség kéri az összes tagokat, hogy mentől nagyobb számban jelenjenek meg a beszámolásra.

— Solymosi Elek Dicsőszentmártonban.

A „Kütküllővölgyben“ olvassuk: A budapesti Népszínháznak 15 éven át elsőrangú művésze, a csupa komikai tüzből és vérből alkotott Solymosi Eleknek vendégfellepte vonzott e napon szépszámu közönséget a színházba, aki egyik legjobb szerepében, a „Lumpáczius Vagabundus“ Czérna szabójában fakasztott hangos derűtséget ez estén. Solymosi Eleknek egész lénye az egészséges és megizmosult humor; megjelenése a színen, találó gesztusai, arcz- és kezjátéka hahotát idéz elő. Az 58. évet már túlhaladott és több mint 30 éven keresztül a nap- nap utáni bolondériák kihasználásával zajos derűtséget fakasztó veterán művész még mindig oly elevenen mozog, fűgön jár- kel és tánczol a színen, mintha 20 éves volna és most lépne fel először a budai színházban szerződöttes czeljából. És a kedélyben is mindig fiatalos, de már nyugalom után vagyó Solymosi eljött hozzánk, hogy 3 estén át szerezzon nekünk páratlan humorával olyan derűs perczeket, amiköbben alig lesz részünk. Zugó tapsvihár követte minden megjelenését felvonások után többször hívtak a lámpák elé és játékanak minden izet-szálat lelkes ovációval, hangos kacajjal és osztatlan tetszéssel fogadtuk. A második hét legnagyobb színházi eseménye a „Janos vitéz“ premierje mellett, a színészvilág egyik oszlopos tagjának, Solymosi Eleknek vendégszereplése volt s hogy ilyen magas műveltségben volt részünk, azt a finom modoru igazgató áldozatkészségének köszönhetjük. De azért:

Sok tarka-barka tornyos kis kalap,
A szinteremben mégis láttalak...

— Az ipartestület táncmulatsága

pünkösöd második napján elenk érdeklődés és hajnalig tartó jókedv mellett folyt le. Az elnökség és a rendező tisztet vegző elöljáróság a mulatság sikere érdekében dicséretes szorgalmat és igyekezetet tanusított — és nem hiába, mert a mulatságnak az anyagi sikere sem maradt el. A mulatság bruttóbevétele 278 kor. 60 fill. volt. Felülfizetni szívesek voltak: Balint János 20 korona, Balla Béla, Kun Gyula, dr. Asztalos Kálmán 5 k., Fesztinger A. Dávid 4 k., Solymosi Elek 3 k., Dan József, Bakó Károly, Albrechtovits Antal, ifj. Bisztritsány Lajos, Jakab Károly, Balázs Gergely, Fehérvári Károly Kovács Sándor vendéglős 2 k., Goldstein Mór, Szigeti Béla, Jakab István, Wellmann Henrik, Gerger Károly, Beke Károly, Fekete Mihály, Kocsis Elek, Spangenberg Gyula, Kocsis György, Teleki István, Baumgartner Ferencz, Z. Szöcs István, Meszaros Gyuláné, dr. Farnos Dezső, özv. Mátyas Sándorné, Bokor Istvánné, Marginean Demeter, Lőrincz

István, Krecsák József 1—1 kor., Wild Tamás, ifj. Szergely János 50 fill., Székely Ernő, Zabolai Antal, Tarsoly József 40 fill., N. N. 20 fill. összesen 77 kor. 40 fill. A felülfizetők fogadják az elöljáróság köszönetét

— **Új cigaretta.** Jövő hó elsején új cigaretta faj kerül forgalomba. A neve Duna; alakja az eddigieknél hosszabb; ára 2 fillér.

— **Pályázat.** A vármegyei közkórháznál előléptetés folytán megüresedett 1600 kor. fizetés és 400 kor. lakber. élvezetével egybekötött nyugdíj-jogosultsággal járó osztályvezető főorvosi állásra a vármegye alispánja pályázatot hirdet. Határidő június 25.

— **Szövetkezeti közgyűlés.** Az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó Nagyenyedi és Tóvisi ipari hitelszövetkezet f. évi június hó 25-ik napján d. u. 2 órakor a nagyenyedi és tóvisi ipari hitelszövetkezet hivatalos helyiségében rendez. közgyűlést tart. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadosok megvizsgálása és a felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság 2 tagjának választása. 6. Felügyelő-bizottság 2 tagjának választása. 7. Az alapszabályok módosítása. 8. Netáni indítványok. 1903. évi december hó 31-en volt a szövetkezetnek 152 tagja 410 üzletrészszel, az év folyamán belépett 12 tag 21 üzletrészszel, kilépett 15 tag 34 üzletrészszel, tehát maradt 1904. év végén 149 tag 397 üzletrészszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

— **Vizakna fürdő-orvosa.** Dr. Ujlaki kincstári fürdő-orvos f. hó 1-jén foglalta el állását Vizaknán. A fürdő és város közönsége benne nemcsak jeles orvost, ki több éven keresztül Indiában mint kórházi főorvos működött, széleskörű ismeretekkel bír, hanem tevékeny társadalmi férfit is nyert.

— **A balázsfalvi járás** jegyzői kara 200 korona tagsági díj lefizetése mellett a balázsfalvi magyar kaszinó első alapító tagjává lett, ezen kívül mindenik jegyző külön-külön vidéki rendes tagnak is beiratkozott. Gratulálunk a derék jegyzői karnak.

— **Táncmulatság.** A nagyenyedi állami polgári leányiskola és a vele egybekapcsolt női kézimunka tanfolyam 1905. június hó 17-én a setatéri fedett táncz-helyiségben zongora beszerzésére műsorral egybekötött táncmulatságot rendez. Belépődíj személyjegy 1 korona, tanulónak 40 fill. Kezdete fel 8 órakor.

— **Hajtóvadászat farkasok ellen.** F. hó első napjaiban nyári időben felette szokatlan eset történt Vizaknán. Az erdőszélben legelésző lovakat megtámadta egy csoport éhes farkas s kettőt közülök elfogyasztott. Hajtóvadászatot terveznek ellenük.

— **Felülfizetések** a r. k. templom renoválása költségeinek fedezése végett f. évi június 4-dikén rendezett tavaszi mulatságra utólag érkeztek: Krizmanics Vilmos és neje 10 kor., Szaniszló Albert dr. 10 kor.

— **Az epileptikusok gyógy- és nevelőintézete** Balf gyógyfürdőben (Sopron mellett.) Idényszerűnek tartjuk olvasóinkkal tudatni, hogy a nm. m. kir. belügyminiszterium 1903 évi 97221-IV—a. sz. rendeletével megengedte, hogy teljesen vagyontalan epileptikusok a m. kir. belügyminiszterium

nak külön engedélye alapján az országos betegápolási alap terhére felvétethessenek, mely felvételi engedélyért a nm. m. kir. belügyminiszteriumhoz kell folyamodni. A folyamodványban hivatkozni kell a fent említett belügyminiszteri rendeletre és mellékelni kell egy orvosi és szegénységi bizonyítványt. Ezen közöltséges betegeken kívül vagyonosabb betegek is találhatnak az intézetben elhelyezést az I. osztályban 1600 k., II. osztályban 1000 k., III. osztályban 600 korona évi ápolási díj mellett, mely összegben foglaltatik a teljes ellátás: elelmezés, lakás, gyógykezelés, kiszolgálás és fürdőhasználat. Az intézet teljesen zárt, 150 betegre van berendezve és nem szerint elválasztva. A betegek külön kerti helyiségekkel rendelkeznek s a budai szt. Ferenczrendi apácák felügyelete s ápolása alatt állnak. Felvilágosítással és intézeti prospektussal szolgál: a nehézkórosok balfi gyógy- és nevelő-intézetének igazgatósága.

— **Bárányokat és malaczkokat** is, nemcsak nagy állatokat, passzus mellett kell venni; ezen állatoknak passzus nélkül való adása-vevése éppen úgy kihágást képez és 200 koronáig terjedhető büntetésben részesül, mint a nagy állatoké. (1888. VII. t.-cikk 8. §. és a 40009 sz. végrehajtási utasítás).

Csarnok.

A vizaknai irások és más jelvényes csodatyuktojások.

A természet nagy oeconomijában sok minden ritka, csodálat s bámulatra méltó eset s tünemény adja elő magát, a mik egy részét az emberi mindent kifürkészni kívánó ész meg tudja fejteni; a más rész felett évekig vizsgálódik s etelődik, de az titok marad; legfeljebb rólai állítása hypothesis!

Vizaknán, mint egy régi ottani kronologus nehaj gazdag Koppány János feljegyezte: „1810. május 17-én szörnyű es délestről (délnyugatról) jövő egháboru közben, mintegy fertály óráig veres színű, vagy is ugynevezett veresó esett“. A mint hozzá tette: „a vizaknaiak rajta szerfelett almelkódtak s a taltosabb polgárok azt profetálták, hogy oly háboru lesz, miszerint térdig fognak vérbe járni“.

Véres háboruk ugyan voltak a jelzett véresó után eső evtizedekben, de a vérben terdig járás nem volt! A babonás jövendölés nem teljesedett be!

A mint a „Pesti Napló“ 1899-ki évi 360-ik számában a jelzett véresórol megemlekezik: „a véresón jelen levén Szalo doktor úr, azon esővizből egy meszelyt felfogott és Szebenbe visszatérven, Sigerus Peter Patikarius úrnak vizsgálás végett által adta. Sigerus azt állítja: hátha ez csak 8 órányira levő határ 500—700 ölnyi magasságu hegyektől, melyek fenyofoakkal vannak megrakva s akkor virágoztak, származik; a feyővirág pora veres léven, a vihar a veres porokat magával sodorván, Vizaknán az esővel lehullott azt veresre festvén“.

Sigerusban az 1810 ki vizaknai véresó miként történtének megfejtője akadt, de később a természet egymás csoda és bámulandó esetenek, a vizaknai irások es más jelvényes csodatyuktojásainak idáig még nem akadott!

Hogy ezen ritka természeti tünemény, még is megfejtés nélkül a feledés pora alá ne jusson; hogy azokat is foglalkoztassa e csoda-

esemény megfajtése feletti észlelés, akik előtt az említett tojások s rajta levő betűk s jelek ismeretlenek; legyen szabad becses lapunkba egy pár sorban azokat a tisztelt olvasóközönséggel megismertetnem!

Ugyanis, mintegy 25 évvel ezelőtt id. Helmezy Györgyné régiségeket hozván szerény gyűjteményemben, midőn kérdeztem: „hogyan néz-e még valami egyéb nevezetesség nálok? azt mondta: volt egy tojás, melyen számok is voltak, miket a lotteriára is feltett, de azt felhasználván, a haját eldobta rég.” Mely eset figyelmemet felkeltvén, többeket kértem, hogy ha valami iratos, vagy jelvényes tajást kapnak, hozzák hozzám és jó árban megveszem.

1. Alig telt el egy néhány hónap, 1881. júl. 17-ke reggeléregy román a város felső részéből hozott is egy tojást, a melyen több betű volt. Elképzelheti a tisztelt olvasó közönség, hogy mily mohó kíváncsisággal fogtam hozzá annak tanulmányozásához! — — — S mit találtam rajta!? A legnagyobb csodálkozásomra a tojás haján olyan kidomborodott betűket, a melyenket láthatni a régi római pénzekben s a legionális téglákon.

A melyek következők: „O ROMA”. Egy romániai román ügyvéd és több a vizaknai fürdőn levő bojarokkal megtekintvén a rövid idő alatt híressé lett tojást, „VAI ROMANI” szöveget olvasott ki a rajta levő betűkből. Egy bukaresti román lapban közölte is, mint azt Prainer Gábor 1888. aug. 3-án Galacsról anyjához írt levélben felemeltette; azonban ez utóbbit a legszabadabb képzelődéssel sem lehet kiolvasni; hanem az előbbi. Mit mindenki egy kevés vizsgálódás után helyesen kiolvasottnak mond Van ugyan az említett betűkön kívül rajta más betűforma is, de kiolvashatatlan.

2. 1904. aug. 26-án kaptam egy magyar asszonytól egy más csodatojást is, a melyen hasonlóan betűformák látszanak de csak az M. K. betűk vehetők ki rajta.

3. 1882. jan. 12-én kapott tojásom egy kigyó alak van; 1888. május 31-én kapottam egy kar olyan ostort tar, a melyen a Rózsa Sándor betyárai bogos drótostora volt. 1901. júl. 6-án kapottam egy galandóczféle alak van; 1903. szept. 23-án hozottam pedig egy napforma bemetszett sugarakkal.

4. 1899. márczius 11-kén ismét kaptam egy csodatojást, a melyen egy veres óv van. Mit látván egy paptársam, ebből azt jövendölte tréfásan, hogy ez a veres óv kapását jelenti. Sa tréfa-jövendölés május 15-én be is teljesedett. Gr. Majláth Gusztáv Károly úr ő melettségétől főesperesnek kineveztetvén. Azonban később kislult: hogy az illető paptársam előre hallotta leendő kintüntetésemet.

Veres és veresóvos tojás nem oly csodatojás, mint a betűs. Mivel veres tojásokról a történelemben is több helyen tétetik megemlékezés.

Augusztus történetében Lambrides felemlíti: hogy Alexander Severus születése napján az ujszülött anyjának egy tyukja egész piros tojást tojt; miből azt jövendölték, hogy a született gyermek császári bibort fog viselni. Az az: hogy császár lesz. S az is lett Kr. sz. u. 222-ik évben s egész 237-ik évig uralkodott.

Alexander Le Mansel francia is midőn született, a tyukjok piros tojást tojt. Ő később Severus Alexander esetét olvasván, császárnak képzelte magát s revolvert

vásárolván, azt a katonát, a ki nem akarta beereszteni a köztársasági elnök palotájába, — agyon lötte.

Több más eset is fordult elő.

A tojás heja szénsavas mészből, kevés szénsavas keserélemből és vilsavas mészelemből áll. Ezekenkivül még vilsavas vas-eleg és szerves anyagok nyomai is feltalálhatók benne.

A tojás ily alkotórészeire, hogy mi hathat és mi eszközli a tojás haján észrevehető betűk, számok s említett különféle jelek képződését, — ez a természet titka. Legalább a nálam levő említett csodatojásokat megvizsgál számos természettudósok megnyugtató megfajtást nem tudtak adni.

A tojás haját az igaz, hogy kemény ecetbe téve meg lehet lágyítani úgy, hogy egy nagy tojást egy szűk nyaku üvegbe be lehet tenni; — de hogy rajta betűk s más jelek maradjanak bármire nyomjuk is, azt eszközölni nem lehet; — mivel megszáritás után a tojás haja újból régi simaságát visszakapja.

Egy apáca-iskolai tanárú sokáig vizsgálván a fenn említett kollekcziómban levő tojásokat, azt mondta: ez természeti abnormalitás, ez természeti csoda és titok s bármily sok észlelés s ételődés után is egyebet nem mondhatunk, mind azt, mit az angyal mondott Máriának, midőn Mária etelődött a felől: hogy férfi nélkül fiat hogy fog méhebe — s midőn a felett is etelődött: hogy nagynéje Erzsébet is, a ki magtalan, hogy foghat öregsejében fiat, — „Istennél semmi sem lehetetlen!” (sz. Lukács ev. I, 37—38).

Szentkatolnai Bakk Endre.

(x) Tüköri Ármin fogműterme Jókai-utca 3. szám New York „száfloda” mellett, Kolozsvárt.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÜRÖK BERTALAN

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár
Részvénytársaság.

Sz. 1799—1905. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a balázsfalvi takarékpénztár r.-t. végrehajtónak öz. Sárlea Jánosné Csufudeán Anika és társai elleni 137 kor. s jár. iránti végrehajtásos ügyében a türi 107 sz. tkjvben A + 2 r. sz. 228, 229 hr. sz. ingatlanokra 435 kor., a 3. r. sz. 1541, 2 hr. sz. ingatlanokra 2 kor., továbbá ugyanazoknak a türi 330 sz. tkjvben A + 30 r. sz. 1418, 1419, 1420 hr. sz. ingatlanokra 440 kor., a 32 r. sz. 1657, 2 hr. sz. ingatlanokra 269 kor., a 33 r. sz. 1911 hr. sz. ingatlanokra 260 kor., a 34 r. sz. 2107 hr. sz. ingatlanokra 19 kor., és a 35 r. sz. 2675 hr. sz. ingatlanokra 44 kor. megállapított kiküldési árban a végrehajtási árveleltelrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1905. évi július 10-ik napján d. e. 10 órákor alulírt telekkönyvi hatóság irodájában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési ár alatt is elfogadják.

Árverezni szándékozók kötelesek az ingatlanok kiküldési árának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 42 §. jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénzt csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóságtól.
Balázsfalván, 1905. évi április hó 28-án.

A kir. bírósági
Enyedy Lajos,
kir. it. táblai bír.

718 1-1

Sz. 1851—1905. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pöpa Vazul szászcsanádi lakos végrehajtónak öz. Nösner Frigyesné Herbert Erzsébet végrehajtást szenvedő elleni 202 kor. 88 fill. s jár. iránti végrehajtásos ügyében a szászcsanádi 416 sz. tkjvben A + 2 r. sz. 2130, 2131 hr. sz. ingatlanára 69 kor., a 3 r. sz. 3303 hr. sz. ingatlanára 32 kor., a 4 r. sz. 3403 hr. sz. ingatlanára 84 kor., továbbá ugyancsak a szászcsanádi 993 sz. tkjvben A + 1 r. sz. 266 hr. sz. ingatlanára 320 kor., a 3 r. sz. 3094 hr. sz. ingatlanára 100 kor., a 4 r. sz. 3146 hr. sz. ingatlanára 144 kor., s az 5 r. sz. 3535 hr. sz. ingatlanára 78 korona megállapított kiküldési árban a végrehajtási árveleltelrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok 1905. július hó 14-ik napján d. e. 10 órákor Szászcsanád községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési ár alatt is elfogadják.

Árverezni szándékozók kötelesek az ingatlanok kiküldési árának tizszázalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénzt a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.
Balázsfalván, 1905. évi május hó 3-án.

Enyedy Lajos,
kir. it. táblai bír.

719 1-1

BALLA BÉLA

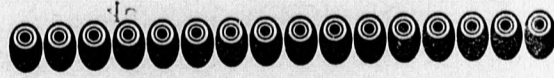
előnyösen ismert húszületében
a husarak a következők:

1 kiló marhahús 1.20 fill.
1 „ borjúhús 0.96—1.20
1 „ sertéshús 1.36—1.52.

Ugyanott 10 hekto finom

SOM-BOR

kisebb mennyiségben is eladó.

A folyó év őszén

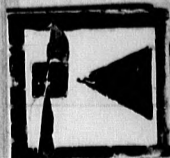
a nagyenyedi határban gőzekém

dolgozni fog. Felkérem azokat, kik ez alkalommal gőzszántást óhajtanak végeztetni, sziveskedjenek e hó folyamán akár hozzám, akár Bedő Károly úrhoz Nagyenyeden, Kossuth Lajos-utca 79 sz. fordulni, hol kellő felvilágosítást nyernek.

Timár János

Marosszentkirály,
Marosvásárhely mellett.

2-8

Árverési hirdetés.

A Bethlen-főiskola tulajdonát képező
Nagyenyed, Fő-tér (Buzapiacz) 33.
szám alatti

házastelek,

f. évi június hó 19-én d. e. 9 órakor
nyilvános árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ára 32,000 korona.
Bánatpénz 10%.

Részletes feltételek a főiskola jószág-
igazgatósági irodájában, a hivatalos órák
alatt megtekinthetők.

Nagyenyed, 1905. június 9.

Bethlen-kollégium

718 2-2 jogügyi- és jószágigazgatósága

本本本本本本本本本本本本本本本本本本

Alapított 1865. évben.

BABOS SÁNDOR utóda

HAJEK MIKSA

órárs és ékszerész

Kolozsvár, Wesselényi Miklós u. 16.

Czélserű és divatos

alkalmi ajándékok

Olcsó beszerzési forrás!

Vidéki megrendelők ked-
vezményben részesülnek.

Nem tetsző tárgyak 8
napon belül visszavétnek.

515 51-104

Vas, réz, horgony, diszmű és czimta öntöde.

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 3. sz

Elvállal galvanoplasztikai

munkákat, mindennemű klisék

öntését, rézmetszeteket fénykép

vagy rajz után

Készít gazdasági vas, réz

gépöntvényeket.

Tisztelettel

Liskai János.

626 20-104

Pályázati hirdetés.

A gyulafehérvári püspöki papnevelő-intézet oláhherpei és oláhgyirbói birtokai, melyek állanak:

293 katasztrális hold szántóból,
103 katasztrális hold kaszálóból,
350 katasztrális hold legelőből

1906. január 1-től kezdődőleg 12 évre haszonbérbe adatnak.

A bérleti feltételek és a mező- és szőlőgazdasági tervezetek a püspöki uradalmi jószágigazgatósági irodában megtekinthetők

Az ajánlattevőtől megkívánatik, hogy a feltételeket és a művelési tervezeteket ismeri és magát ezeknek feltétlenül aláveti.

A pályázatok **f. évi június hó 20-ig** a papnevelő-intézet igazgatóságánál „**Haszonbérleti ajánlat**” felirattal nyújtandók be.

Pályázati feltételek:

a gyulafehérvári püspöki papnevelő-intézet oláhherpei és oláhgyirbói birtokainak bérbeadására vonatkozólag.

1. A haszonbér évi összege legalább is 7.300 korona, mely negyedévi részletekben előre fizetendő.

2. Az évi haszonbér biztosítására, valamint a bérletből származható károk vagy perköltések fedezésére az évi bérnek megfelelő összeg készpénzben vagy állami értékpapirban a szerződés megkötésekor leteendő.

Ezen összeg erejéig birtokra való elsőbbségi bekebelezés is elfogadatik.

3. A bérleti szerződés a püspöki jószágigazgatónak, mint gazdasági szakértőnek jelenlétében köttetik meg a kir. közjegyző előtt. A bérleti szerződés pontjainak betartása feletti felügyeletet évenként a Püspök ur által megbízott szakember gyakorolja.

4. Az átadás ugyanazon gazdasági szakértő jelenlétében részletes leltár mellett történik azon állapotban, ahogy azt a jelenlegi bérlő átvette.

5. A mezőgazdaságra bizonyos forgó rendszert állapot meg a püspöki jószágigazgatóság, különös súly helyezettve a mesterséges takarmány növényektermelésére, melyre évenként a birtoknak legalább egynegyed része felhasználandó. A birtok nagyságának megfelelő állatállomány tartandó, hogy a szántóföldek hat évenként egyszer betrágyázhatók legyenek.

6. Az erdőbirtokok bérlet tárgyát nem képezik. Az évi üzemtervi vágások azonban évről évre megbecsültetnek és egyenlő ajánlatok esetén a haszonbérlet előnyben részesül.

7. Köteles a bérlő az oláhherpei kipusztult szőlőt fokozatosan vagy tetszése szerint egyszerre is, legalább 8 kat. holdat saját költségén újraültetni, az oláhgyirbóit pedig jó karba hozni s ha kipusztult, ezt is újra ültetni.

Megjegyztetik, hogy a szőlő újraültetésénél a szőlőművelés modern követelményeit szabad csak alkalmazni. Nevezetesen a forgatásnak 60-70 cm. mélységűnek kell lenni és kész gyökerező zöld oltványokat kell alkalmazni a régi jó erdélyi fajtákból (mint járgovány, kövér és király szőlőkből) holdankint 4.000 tőkével, vagyis 120 cm növény és sortávolsággal. Oltványozás előtt a szőlőtelep különböző helyeiről talajminták veendőek és a földtani intézetnek véleményezés végett beküldendőek azon czélból, hogy milyen amerikai fajt lehet alkalmazni biztos alanyul. A beültetett terület évenként felülvizsgálatik, hogy az előirt módon ültetett-e be és műveltetett-e? A szőlő karikára 4-ik évnél előbb nem köthető, de akkor is csak azon esetre, ha erős magfaja van és előző őszszel jól megtrágyáztatott — holdankint 60-70 szekér (400-500 mtr. mázsa) jó istálló trágyával, mely minden 4-ik évben ismétlődő lesz. Egy esztendőben sem szabad az egyes tőkében két magfánál többet kikötni. A hiányzó tőkék évről évre pótlandók.

A bérleti idő lejártával bérlő a szőlőt teljes, jó termőképes állapotában köteles átadni. Hogyha az átadáskor nem lenne kellő állapotban, a kár szakembere által megbecsültetik az utolsó bérleti év augusztus havában és ha a kár még a kaucziót is túlhaladná, külön megtérítendő lesz. Ha erre elég garancia nem lenne, az utolsó, illetve a 12. évi termés a papnövelde részére lefoglaltatik a kár erejéig.

8. Bérlő köteles az oláhgyirbói tagosított birtokon jó istállót, cselédházat, kerítést és jó kutat építeni és a bérlet végén jó karban átszolgáltatni.

9. Az újabb építkezéseknél bérlő a befektetett összegeknek 8%-át, a javításnak pedig 50%-át fizeti.

10. A birtokok után járó vármegyei és községi adókat, továbbá a tűzbiztosítás költségeit a bérlő fizeti.

11. A haszonbérleti szerződéskötéssel járó munka és bélyegdíjat, továbbá a kincstári illetéket bérlő fizeti.

12. Bérlő köteles az intézetnek 2 lótartásra szükséges szénát és szalmát szállítani. Ez a szerződésben kölesönösen megegyezés folytán határozott szekér számban is megállapítható.

13. A szerződés pontjainak be nem tartása esetén a bérleti szerződés minden további birói beavatkozás nélkül felmondható.

Gyulafehérvár, 1905. május 30.

Magas püspöki előírás szerint közli
a papnövelde igazgatósága.

Sz. 4284-1905. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Müller Jenő ügyvéd által képviselt Moruska Máté havasgyógyi lakós végrehajtónak Marián Juon intregáldi lakós végrehajtást szenvedő ellen 132 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében az intregáldi 93 sz. tjkvben A + 5 r. sz. 910 1, hr. sz. kaszáló 5 kor., a 6 r. sz. 918 hr. sz. kaszáló 19 kor., a 8 r. sz. 944 hr. sz. kaszáló 18 kor., a 10 r. sz. 956 hr. sz. kaszáló, 957 hr. sz. szántóra 119 kor., a 11 r. sz. 971/1 hr. sz. kaszáló 13 kor., a 12 r. sz. 978 hr. sz. kaszáló 10 kor., a 16 r. sz. 1004/4 hr. sz. kaszáló, 1062 hr. sz. legelőre 125 kor., a 17 r. sz. 1012 hr. sz. faház, 1013 hr. sz. kert és 1014 hr. sz. kaszáló 400 kor., a 18 r. sz. 1041 hr. sz. szántó 25 kor., a 19 r. sz. 1051/2 hr. sz. szántó 13 kor., a 20 r. sz. 1055 hr. sz. kaszáló 53 kor., a 21 r. sz. 1077 hr. sz. szántó 3 kor., a 22 r. sz. 1140 hr. sz. szántó 12 kor., a 23 r. sz. 1147 hr. sz. szántó 12 kor., a 24 r. sz. 2715 hr. sz. kaszáló 19 kor., a 25 r. sz. 3971 hr. sz. kaszáló 4 kor., továbbá az intregáldi 112 sz. tjkvben A + 1-2. 4-6. 8-21. 23-31. 33-37. 39-42 r. sz. 1080, 1165, 1211, 1214, 1235, 1246, 1259, 1268, 1286, 1287, 1291, 1294, 1316, 1317, 1321, 1311-1313, 1340, 1348, 1350, 1352, 1357, 1363, 1389, 1391, 1397, 1409, 1410, 1413, 1425, 1458, 1459, 1428, 1433, 1435a, 1442, 1463, 1465, 1883, 1905, 1911, 1912, 1931, 1932, 1937, 1939, 1946, 2107-2109, 2121, 2144, 2145, 2156 és 2169 hr. sz. fekvőkből végrehajtást szenvedett illető 1/4-ed rész jutalékára 1103 korona, összesen 1955 korona becsárban az árverést elrendelte és a tennt megjelölt ingatlanok az **1905. évi augusztus 9-ik** napján d. e. 10 órakor Intregáld község házában megartandó nyilvános árverésen a kiküldött áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozik végrehajtató kivételével, tartoznak az ingatlanok becsértékének 10%-át készpénzben vagy az 1881 sz. t. cz. 42. § szerinti óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak

a kir. járásbírósnál, bírói letétbe történt előleges elhelyezéséről nyert letéti elismervényt átszolgáltatni. A kir. járásbírósa mint tkvi hatóságtól. Nagyenyeden, 1905. évi május hó 23-án.

Weiner,
kir. aljárabíró.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételi kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírre

„Nagyszzebeni földhitelintézet“

részéről

ingatlan jelzálog kölcsönök

„kizárólagos ügynökségével“

bizattam meg.

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szolgáltatásra legyek.

Bárminemű felvilágítással, utbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő eszabító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek“, — amelyek ilyenmü jelzálogkölcsönt pénzüzetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatlan, időt vesztő és minden esetben, akár eredményes akár nem, terhesen költséges.

Teljes tisztelettel

Erdélyi erdő-faanyag és bányaugynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, Malom-u. 16. sz.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szab. Hattyu gyógyszer-tár altól Majna-Frankfurt. 685 4-52

50 évi siker!

Eszéki
ARCZKENŐCS
és eszéki
SZALVATOR-SZAPPAN

eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztatlanságát.

617 9-10

Valódi esakis a

DIENES C. J. SZALVATOR
gyógytárából

ESZÉKE, Felsőváros

1 tégyel eszéki arczenőcs ára 70 fillér és 1 korona
1 drb Szalvator-szappan ára 1 korona
1 tégyel kézi paszta ára 1 korona 20 fillér.
Lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona. Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatek részektől és megfelelnek tökéletesen a 71.012 számú B. m. rendelkeznek.

Főraktár: BUDAPESTEN:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszer-tárában
VI., Király-utca 12. és Andrássy-út 29.

Katonaságnak, vasutasoknak és ipari munkásoknak 10% engedmény!

ÚJ órákészítő- és javító-műhely ÚJ
Mátyás király-tér 2. Városház épület.

KERESZTES M. óramű készítő, készít mindennemű ingás- és villamos órákat megrendelésre és raktárra a legegyszerűbbtől a legdrágábbig. Órákat szakszerűen javít. Órákat a legpontosabban szabályoztatnak, hidegbe, melegbe, fekvő és függő. — Regi ütőórák, chronometer, utazó, ellenőrző, közönséges és jobb gyártmányu órák speciálístája.

Inga-órák harang (kong) ütésre átalakíttatnak.

Mérsékelt árak!

Kérem pontos és szakszerű javításaimról meggyőződést szerezni. 625 21-26

Vidéki megbízásokat lelkiismeretesen teljesítek.

Katonaságnak, vasutasoknak és ipari munkásoknak 10% engedmény!

Szeszak Ferencz és Fia, kocsigyártók

KOLOZSVÁRT, Malom-utca 12 szám.

Alapítattott 1870-ben.

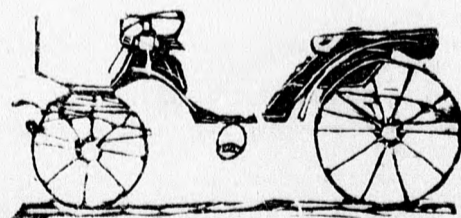
Árjegyzék ingyen.

Kocsi nagy raktár minden igényt kielégítőleg.

Nagy kocsijavító-műhely. Kocsigyártás modern technikai gépekkel felszerelve. Pontos kiszolgálás.

Mindennemű kocsik raktára.

Vidéki megkeresésekre azonnal válaszolunk.

Beeses pártfogását tisztelettel kérve

Szeszak Ferencz és Fia, kocsigyártók.

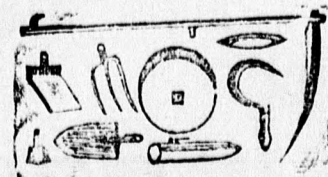
Telefon 351.

BABÓS ÉS TÁRSAI
vaskereskedése

KOLOZSVÁR, DEÁK FERENCZ-UTCA 25 SZ.

Telefon 351.

N. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy üzletünket megnagyobbítottuk és az idény beáltával raktárunkat dusan felszerelttük mindennemű vasarukkai. Nagy készletet tartunk *kudsi rudvasakban, építkezési vastartányok, beocsini cement, gipsz, nádfonat, elszigetelő és fűdőlemczek, Carboñcum, kátrány, Koux és faszén. Mindennemű olajok és festékárak, gazdasági gépek és eszközök, rezgálicz és raf-faháncs. Tűzmentes pénzszekrények. Kocsilámpák és kocsivasalások.*

Mindennemű vasaruk *kicsinyben és nagyban eladása.* Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltnek.

Legnagyobb választék női-, leány és gyermek kalapokban.
Lányi Benőné Kolozsvárt,

Wesselényi Miklós-utca 2. sz.

emeleten levő nőikalap termeiben a legkényelmesebb bevásárlásait eszközölheti a m. t. hölgyközönség a tavaszi kalap divat újdonságokban, mivel legnagyobb raktárt tart párizsi és bécsi modellekben, fantázi finom formákban, egyszerűbb és diszesebb kalapokban minden színben és formákban, állandóan nagy raktár gyászkalapokban, művirágok gyári raktára, mindennemű kalap díszek nagy választékban.

Az áruk mind újonnan érkeztek legelsőbb rendű gyárosoktól tekintve azt, hogy a forgalomba keressék a hasznos a legdivatásabb árukat olcsó árban árusíthatom, melyről az érdeklődők kéretnek meggyőződést szerezni.

Átalakítások és díszítések felvállaltatnak. Vidéki megbízások gyorsan teljesíttetnek.

Tisztelettel

Lányi Benőné.

624 20-20

Telefon 395.

Telefon 395.

KLEIN FERENCZ

Unió gőzmosó és vegyiruha tisztító intézete

Unió-utca 24. szám.

Műhely-telep Tivoli-utca

Br. Bánffy palota.

KOLOZSVÁR.

514 23-104

ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI

GAZDASÁGIBANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.

Alaptőke 200000 korona.

NAGYENYEDEN.

Alaptőke 200000 korona.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat a legelőször kamatláb mellett.

Törlesztéses kölcsönöket nyújt 500 koronától kezdődőleg már 4 1/2% alapkamattal földbirtokra, a becsérték feléig.

Régibb és magas kamatu jelzálogkölcsönöket igen előnyös feltételek mellett konvertál s mindennemű ilyen ügyeket a leggyorsabban bonyolít le.

Betáblázás mellett adott kölcsönök után 500 koronán felül 6 1/2%-ot számít.

Vásárol és elad értékpapírokat idegen számlára.

Bevált értékpapír szelvényeket és sorsolt értékeket.

Betétek után naptól-napig 4 1/2%-ot fizet.

Nagyeneyedi kisegítő takarékpénztár r.-t

Alaptőke: 300.000 kor. Tartalék: 140.000 kor.

Előnyös kölcsön ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöhiteli pénzintézetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés dízzel díj mellett.

Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint 5 1/2, 6, 6 1/2% mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.

Befétet 4 1/4-4 1/2 kamatláb mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 3. sz. alatt a már 6 év óta fennálló

fényképészeti műtermemet

újlag a legmodernebbül felszereltem.

Különös figyelmebe ajánlom platin, aquarell és olajfestményeimet, melyekkel többszörösen kintüntetve lettem.

Gyermekfelvételekben egyedüli specialista vagyok.

Műtermem be van rendezve legszebb alkalmi ajándékoknak legalkalmasabb photo email képekre, ugyszintén életnagyságu mellkép nagytasokra, melyek bármily régi fénykép után készülnek.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

Y nagyérdemű közönség b. támogatását kérve, vagyok

tisztelettel

Csizhegyi Sándor,
fényképész.

54-104

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-

gyár, Brassóban. Nagyeneyeden kapható: Klemm Pál úrnál Szentkirály-utca 72. sz.